

siina juure. Selle pärast võidisin ka jutu alustuses ütelda, et tal nüüd suur koht käes oli.

Oma poega Jaani kasvatas Jüri õige hoolega, sest rohkem lapsi ta enam ei saanud. Kui Jaan alles kuue-aastane oli, õpetas isa teda juba raamatut ja tähti maalima nii palju, kui ta ise seda oli õppinud. Ka karjapoisi elu ja oled ei pidanud Jaanile mitte tundmata jääma. Juba, kui ta kahelja-aastane oli, pidi ta päew päewa kõrwa lambrikses käima. Isa tahtmine oli, et ta põllumehe elu põhjani pidi tundma õppima, ja see oli ka õige. Jaan pidi lambriks käima kuni kümnenda eluaastani. Siis saatis Jüri teda külakooli, kus ta loks talwet käis ja kõik ära õppis, mis sääl õppida oli. Nüüd wiis isa teda ka kihelkonna-kooli, kuhu ta kolmeks aastaks jäi ja ka sääl ilufaste edasi läks. Kui Jaan juwel kodu tuli ja koolivaheaeg oli, pidi ta ka põllutöö juures tihti tubliste abiks olema. Ei jäänud sel wiisil ka künnipoisi, äästaja ja trullija amet temale mitte teadmata asjaks. Kui ka mõni teine künnipoiss nagu pool pilgates ütles: „Koh mis tal nüüd sest koolitusest abi on, peab niisama tööd tegema kui meiegi! — Mis tema sest hoolis! Mõnda võib ju üksi rumal inimene kõneleda, kes arvab, et koolitatud mees ilma tööta leiba peab saama ja ikka kerget elu maitsuma. Sunnetuseks on see arwamine meie rahwa seas õige aialine, nagu oleks koolitatud inimesel häbi põllutööd teha ja nagu peaks igaüks, kes wähe kooliõpetust on saanud, poeselliks ja wõi mina tean mis selliks hakkama. See on walemõte ja peab aega mööda rawa seast kaduma. Põllumehe seisus

on auus seisus ja peab seks peetama. Waatame siin ometi teiste maade pääle, kus sagedaste mehed studeerivad ja siis jälle põllutöö ametisse tagasi tulewad. Ja miks pärast? Selle pärast, et see amet niisama auus on kui iga kirja- ja käsitöö. Töö ei teota ial inimest, weel wähem siis põllutöö, mis teiste tööde ja ametite alus ja põhi on. Seda on palju ära tunnud. Rahju, et se äratundmine meie maal alles nii wäike on. Siin tuleb mul Ame-rika maa Uhendatud riikide president Abraham Lin-rola meelde, kes suure määratu riigi üle walitses ja kel niisama palju wõimust käes oli, nagu mõnel keisril. Tema läks, kui riigi talitused suweajal talle mahti andsiwad, oma wõija pääle maale, wõttis adra käsipuu kätte ja kündis. Waat' kus oli mees, ütlen mina! Kas ta ei näidanud sellega selgeste üles, kui auus põllumehe töö tema silma ees oli! Kellegil tõeste õpetatud mehel ei tule siin meelde tema üle naerda ehk pilgata. — Pääle selle on ka see walemõte, kui arwatakse, et poe-sellidel ehk hantwärtlestel parem palk on. Ei sugugi! Waatame järele: Poesell saab õnne korral kolm ehk nelisada rubla aastas palka, rohkem tuleb arwa ette. Mina olen aga taluperemee-stega küllalt juttu ajanud, kes mulle ütlesiwad, et nad oma koha-st wiis-, kuus-, seitse-, kahelja-, üheksa-sada, tuhat ja weel enamgi rubla aastas sisse wõtawad. See on koguni teine asi. Kas mina tahan sellega kaupmeeste, hantwärtle ehk muude seisust laimata? Ei sugugi mitte. Mina tean õige hästi, et iga seisuses auusaid mehi on. Aga mina tahsin üksi näidata, et põllumehe